

Столична юстиція консультує:
Видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя

Спільним для подружжя є майно, нажите разом за час перебування в зареєстрованих шлюбних відносинах.

Подружжя може мати як спільне майно, так і роздільне. До майна, що перебуває у власності кожного подружжя окремо, належить таке майно:

- що належало кожному з них до одруження;
- одержане під час шлюбу як дарунок;
- одержане під час шлюбу в порядку успадкування.

У визначеному ст. 34 і 36 Закону переліку нотаріальних дій, що вчиняються державними і приватними нотаріусами, є така дія, як видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя. Таке свідоцтво видається, коли обидва із подружжя живі або в разі смерті одного із подружжя. У разі смерті обох із подружжя нотаріус не має права видавати такі свідоцтва. Питання про статус майна в цьому разі має право вирішувати лише суд.

Нотаріус на підставі спільної письмової заяви подружжя видає одному з них чи кожному окремо свідоцтво про право власності на частку у спільному майні подружжя, набутому ними під час шлюбу. Таке свідоцтво може бути видане кожному з подружжя як під час перебування у шлюбі, так і після його розірвання. Свідоцтво на жилий будинок, квартиру, дачу, садовий будинок, гараж, земельну ділянку видається за місцем його знаходження. Свідоцтво видається тільки на майно, яке є спільною власністю подружжя і наявне на день видачі цього документа.

Свідоцтво про право власності на частку у спільному майні може видаватись як на підставі спільної письмової заяви подружжя, так і за письмовою заявою одного з них у випадку смерті іншого.

Спільна заява подружжя про видачу свідоцтва підтверджує відсутність спору. При цьому нотаріус встановлює такі факти:

- наявність шлюбних відносин;
- право власності на майно, що підлягає державній реєстрації;
- факт придбання майна під час шлюбу.

На підтвердження зазначених фактів нотаріусу подаються документи про шлюбні відносини, у тому числі такі, що були згодом розірвані; це можуть бути свідоцтва про шлюб, про розірвання шлюбу, відмітки в паспорті про реєстрацію шлюбу та ін. На примірнику свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя, що залишається у справах нотаріуса, робиться відмітка про документ, його номер, дату видачі та установу, яка його видала.

Факт права власності на майно, що підлягає державній реєстрації, перевіряється за правостановлюючими документами. При цьому особливу увагу слід приділяти даті та підставі їх видачі. Виходячи з цього робиться висновок, чи є майно об'єктом сумісної власності подружжя.

При видачі свідоцтва про право власності на жилий будинок та інше нерухоме майно, що підлягає державній реєстрації (за винятком земельної ділянки), нотаріус витребує довідку-характеристику з БТІ. Нотаріус не має

права видавати свідоцтво про право власності на частку у спільному майні подружжя в разі заборони відчуження нерухомого майна, тому він витребує також довідку про відсутність заборони відчуження майна чи його арешту.

Свідоцтво на підставі спільної письмової заяви подружжя може бути видане з визначенням рівних чи нерівних часток залежно від волевиявлення подружжя.

При зверненні за одержанням свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя мається на меті визначення частки подружжя та виявлення обсягу спадкового майна. Таке свідоцтво видається за місцем відкриття спадщини.

При видачі свідоцтва про право власності у випадку смерті одного з подружжя перевіряються такі факти:

- реєстрація (розірвання) шлюбу;
- придбання майна за час перебування у шлюбі;
- право власності на майно, що підлягає державній реєстрації;
- смерть одного з подружжя;
- за наявності неповнолітніх спадкоємців померлого подружжя — згода органів опіки і піклування.

Факт смерті підтверджується свідоцтвом про смерть.

Відповідно до ст. 71 Закону про видачу свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя необхідно повідомити всіх спадкоємців померлого, які прийняли спадщину.

Свідоцтво про право власності на частку у спільному майні подружжя може бути видане тільки на половину спільного майна подружжя.

Свідоцтво про право власності на частку у спільному майні подружжя є водночас документом, що визначає частку у спільному майні, і правовстановлюючим документом.

Друга київська державна
нотаріальна контора